

תשקיף

בגין ויתר לסאדאת

בנושא הפלסטיני

הוויתור לו זכה אנוואר אלסאדאת מצד מנחם בגין תמורת העזתו לבוא לביקור ממלכתי בישראל הוא ככל הנראה ויתור נזהלי בתחום הייצוג הפלסטיני בוועידת ז'נבה — זאת הטענה שמפציצים מקורבני של ראשיהממשלה. כידוע הציע סאדאת שהייצוג יהיה באמצעות פרופסור פלסטיני השוהה בארצותיהברית, אך ייתכן כי הוויתור של בגין הוא מעבר לזה — גם מהגדרת הצד הפלסטיני.

כיוון שהמטרה העיקרית של סאדאת בביקורו בישראל היתה לפרוץ את המחסומים שנעמדו בדרך לכינוסה של הוועידה, הם טוענים, השיג סאדאת למעשה מטרה זו. קיים ספק לגבי מהות הוויתור של בגין בנושא הפלסטיני, אולם הטענה היא שזהו ויתור שיאפשר את ייצוגם של הפלסטינים בוועידה ולפיכך יאפשר גם את כינוסה. סאדאת עצמו היה מעוניין לדבר גירסה זו, להצניע את הרשגו זה ולשומרו כסוד כמזם, אולי משום שאינו מרשים די הצורך באוזני דעתהקהל הערבית.

מדוע נמנע ביקור

בגין בקהיר?

לפי גירסה המופצת בחוגי השילטון לא דחה סאדאת את ביקור בגין בקהיר בגלל אכזבתו על עמדתו של בגין, שלא נתן לו תמורה מרשימה עבור ביקורו, אלא בגלל סיבות ביטחוניות, המונעות מסאדאת להזמין עתה לביקור כזה.

סאדאת הסביר כי בגלל נוכחותם של פלסטינים, לובים וטורים רבים במצריים, יודקקו שירותי הביטחון המצריים להכנות ממושכות וקפדניות ביותר כדי לאבטח את בגין בעת ביקורו במצריים. גירסה זו נשמעת מפורקת, מאחר שכל הבעיות האלה היו ידועות לסאדאת לפני ביקורו בישראל, כאשר נתן לבגין להבין שביקור הגומלין בקהיר יכול להתקיים תוך כמה ימים.

עם זאת ייתכן כי בגין יבוא זקוק, אוזני אפידיו עוד לפני כינוסה של ועידת ז'נבה. במקרה כזה תהיה התרעה מוקדמת קצרה מאד על הביקור, כנראה של מיספר שעות בלבד, כדי למנוע אפשרות של תיכנון התנקשויות והפגנות מחאה.

וייצמן זועם על

מינוי מלא-מקום

פציעתו של שרהביטחון עזר וייצמן ערב בואו של סאדאת פתרה בעייה סבוכה שהיתה עלולה לפגוע במעמדו. לפגישת העבודה הראשונה עם סאדאת נקבעו שלושה בעלי תפקידים זהים מכל צד: ראשי הממשלה מול הנשיא, סגן ראש-הממשלה מול סגן הנשיא ושרהחוזי הישראלי מול מלא-מקום שרהחוזי המצרי. אילו היה וייצמן בריא, אין ספק כי היה צורך להכלילו בקבוצת העבודה הישראלית, אולם כיוון שמהצד המצרי לא בא שר או סגן שרההגנה המצרי, היתה נוצרת בעייה של מציאת בעל תפקיד מקביל לוייצמן.

אולם גם כך זעם וייצמן על שהממשלה מינתה את יוגאל ירון כממלא-מקום שרה הביטחון, למרות שהצהיר מיד אחריו פציעתו: "שרהביטחון מתפקד כרגיל." בעיקר כעם וייצמן על שהמינוי נעשה ללא ידיעתו.

וייצמן רגז מאד על מינוי זה, ביקש לבוא לקבלת

פני סאדאת בנמליהתעופה בגודיון. אולם רופאיו, שאיבחנו לחץ על ריאותיו וחששו משטף-דם בריאות, אסרו עליו לקום ממיטתו. ביום הראשון שיכנע וייצמן את רופאיו להחיר לו לנסוע לירושלים, ולוא רק כדי להוריד מעל ידיו את תפקיד מלא-מקומו.

פיתאומיות הביקור -

מטעמי ביטחון

איטר הראל, מי שהיה מפקד שרותהביטחוןהכללי הממונה על שרותהביטחון, העלה סיבה מעניינת להחלטת סאדאת לקיים את ביקורו בישראל בפיתאומיות, בהודעה מוקדמת של יומיים בלבד. לדבריו הראל, כימעט אייאפשר לתכנן ביעילות, התנקשות בחיי מנהיג תוך זמן כה קצר. כדי לבצע התנקשות במיסגר אלאקצה, למשה, יש צורך למצוא פיראני מתאבד, להעבירו לירושלים ולהנחותו — דבר שכימעט אייאפשר לבצעו ב-48 שעות. לדעת הראל סביר להניח כי סאדאת תיכנן את מועד הביקור בהתייעצות עם אנשיהביטחון שלו.

האם צפה ידיו

את הביקור?

בחוגי ד"ש נפוצה השבוע השמועה כאילו השיגו בעמדתו של יוגאל ירון לגבי כניסת ד"ש לקואליציה, שאירע בעת ביקורו בארצותיהברית לפני כחודש, נבע ממידע מוקדם שקיבל בדבר הביקור הצפוי. לדבריו השמועה, לא יכוד היה ירון לנקות להבריו ולנאשי מיפגנתו את הסיבות האמיתיות שהניעו אותה לשנות את החלטתו, וכיוון ששאף ליטול חלק פעיל בתהליך השלום, היה מוכן להסתכן בויתור על עקרונות וכלבד שיוכז לכהן כסגן ראשי-ממשלה בעת ביקורו של סאדאת בארץ.

בחוגים מוסמכים מעריכים כי הסיפור מופץ במתכוון בידי תומכיו של ירון, כדי להצדיק בדיעבד את החלטתו לצרף את ד"ש לממשלה ולהקהות את הביקורת הפנימית עליו במפלגה. למעשה, טוענים, לא יכול היה ירון לקבל כל מידע בארצותיהברית על הביקור הצפוי, כיוון שהאמריקאים עצמם לא ידעו עליו מראש.

גלילי "הגונב" אל

סיעת המערך

השר-ללא-תיקלשעבר, ישראל גלילי, הפך השבוע לח"כ ללא תיק. גלילי, שלא נבחר כח"כ מטעם רשימת המערך, הגונב השבוע עדידי חברי סיעת המערך לפגישתם עם נשיא מצריים, בניגוד להחלטת ועדת הכנסת שלא לשתף בפגישות עם סאדאת אנשים שאינם חברי כנסת, מלבד גודרה מאיר.

גלילי, אחד מאדריכלי המדיניות שהובילה למילחמת

יוס-הכיפורים, הופגש עם סאדאת. לעומת זאת סירבה ועדת הכנסת לאשר פריבילגיה דומה לאורי אבנרי, שביקש להשתתף בפגישת סיעת שלי" עם סאדאת. יו"ר הכנסת, יצחק שמיר, הפעיל את מלוא הלחצים נגד הזמנה זו, למרות ששולמית אלוני תמכה בה, בטענה שאבנרי הוא "מיקרה מיוחד", לאור פעולתו למען השלום.

דוגמה אחרת של קטגוריות יו"ר הכנסת: הוצע שיצחק נבון, הדובר ערבית רהוט, יברך את סאדאת בערבית בפתח ישיבת מליאת הכנסת. ההצעה נדחתה, ונבון השמיע את ברכתו בפתח ישיבת סאדאת עם סיעת המערך.

ה"קו האדום"

עבר דרך איטליה

קו הטלפון הישיר שנמתח בעת ביקורו של סאדאת בין ירושלים לקהיר, ואיפשר התקשרות טלפונית ישירה מישראל למצריים, לא הצריך כל פעולה טכנית מסובכת. די היה בהפעלת מתג אחד כדי לחבר את קווי הטלפון הבינלאומיים של ישראל לאלה של מצריים, באמצעות תחנת-קישור ברומא. הקו נותק במחי מתג אחד מייד עם תום ביקורו של סאדאת.

עם זאת יכולים מעתה ישראלים להתקשר טלפונית למצריים באמצעות המרכזיה הבינלאומית של איטליה. בעבר היו

סגן שרהביטחון

ניצל מפאשלה

מדרוכי ציפורי, סגן שרהביטחון, ניצל ברגע האחרון מאינטימיות שיש עמוה היתה לעורך נגדו ביקורת ולסמן את מעמדו במשרדהביטחון. ציפורי העניק באמצע השבוע שעבר ראיון לכתב המצרי של "הצופה" שאול מייזליש, בו העריך את ביקורו הצפוי של סאדאת בצורה קיצונית ובזמנה אף יותר מזו של הרמטכ"ל. אולם הזמנו של ציפורי, נועד הראיון להתפרסם בגיליון יום השישי האחרון של "הצופה". בעקבות הפערה שקמה אחרי פירסום ראיון הרמטכ"ל, הבין ציפורי כי פירסום הראיון שלו, כיו סיבה את סאדאת ככינויים חריגים למדרוה. הוא ביקש שלא לפרסם את הראיון ובקשתו נענתה.

מפרכים ההעבר שיחות מעין אלה. גם לצורך שידורי הטלוויזיה הצבעוניים ששודרו עליידי הטלוויזיה הישראלית, די היה בהפעלת מתג אחד שהפעיל כבר את משדרי הצבע הנמצאים ממילא בשימוש הטלוויזיה הישראלית. נראה כי לאור התקדים שנקבע השבוע, יאפשר שרההתיקשורת גם בעתיד לשדר שידורי-צבע — בעת חגיגות יום-העצמאות ה-30, למשל. אין לצפות להחלטה ממשלתית על שידור צבע בקביעות, שכן החלטה כזאת תזרים האמור נמכר לאספן קנדי בשם באסין עדידי יעקוב משורר, שניקה את שקלי מצדה.

עירעור לברק

בפרשת ידיו

דיועיההמישפטי לממשלה, פרופסור אהרון ברק, נמסר השבוע עירעורו של יוגאל לביב על החלטת פרקליט מחוז ירושלים מיכאל קירש שלא לחקור בתזונות קודמות של לביב נגד הפרופסור יוגאל ירון. העירעור טוען כי חקירת המישטרה בהעלמות השקל ממזדה לא היתה מקיפה, וכי השקל האמור נמכר לאספן קנדי בשם באסין עדידי יעקוב משורר, שניקה את שקלי מצדה.

העירעור מוסר כי ירון קיבל משירות השידור הבריטי 500 לירות שטלוינג תמורת מכירת זכויות סרטים שצולמו בהפירות חצור ושהם רכוש משלחת חצור. הוא הכניס כסף זה לכיסו הצהיר על כך בדו"ח השנתי שלו למס הכנסה. קירש דחה את התלונה של לביב בניגוד זה, בנימוק כי ירון שלח סרטים אלו לבי.י.סי, אך הם הוחזרו ונשמרים בביתו, ולכן לא בוצעה סכיכו. מכירה פיסית של הסרטים. העירעור מוסף כי החלטת קירש לא לחקור בעניין השכרת דירת ידיו לפרופסור זר וקבלת מורה בלתי חוקית במטבע זר, בגלל התיישנות, אינה נכונה.

מודעה ישראלית

ב"אל-אהרם"

מודעה של פירסומאי ישראלי התי פרסמה בעיתון הקהירי "אל-אהרם" והגדול שבעיתוני מצריים, ביום בו עזב סאדאת את ישראל. את המודעה מסר הפירסומאי הישראלי חיים פלד, בשיחת טלפון ישירה עם מערכת העיתון בקהיר. המרכזיות, שהאזינה לבקשתו לפרסם מודעה בעיתונה, העבירה אותו לסגן מנהל העיתון, שנענה לו בחיוב. את תמורת הפירסום הכתיב פלד לשם כדולארים, תמורת חשבון שיושדה לו לישראל. נוסח המודעה בערבית: "פנייה לי מפרסמים: בואו נכר פסקים ו חיים פלד, מנכ"ל, פירסום פלד, קר דום מכירות וחסייצבור, תליאביב."